

**TAHAP AMALAN KEPIMPINAN TRANSFORMASIONAL DALAM KALANGAN
PENGETUA SEKOLAH MENENGAH DAERAH SARATOK, SARAWAK**

DOM NAMBI AK. SABAI

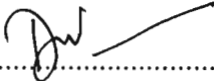
**DISERTASI SARJANA YANG DIKEMUKAKAN KEPADA KOLEJ SASTERA DAN
SAINS, UNIVERSITI UTARA MALAYSIA SEBAGAI SEBAHAGIAN DARIPADA
KEPERLUAN UNTUK IJAZAH SARJANA SAINS (PENGURUSAN PENDIDIKAN)**

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA,

2010

PENGAKUAN

“ Saya akui karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya”

Tanda tangan :

Nama Penulis : DOM NAMBI AK. SABAI

No. Matrik : 802717

Tarikh : 28 Disember 2009

**Bidang Pengajian Pendidikan
UUM College of Arts and Sciences
(Universiti Utara Malaysia)**

**PERAKUAN PROJEK SARJANA
(Certification of Masters Project)**

Saya yang bertandatangan di bawah, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

DOM NAMBI AK. SABAI (NO. MATRIK : 802717)

Calon untuk Ijazah **Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan)**
(candidate for the degree of)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

**TAHAP AMALAN KEPIMPINAN TRANSFORMASIONAL DALAM KALANGAN
PENGETUA SEKOLAH MENENGAH DAERAH SARATOK, SARAWAK.**

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(as it appears on the title page and front cover of project paper. Is acceptable in form and content and that a satisfactory knowledge of the field is covered by the project paper)

Nama Penyelia : **Dr. Abd. Latif bin Kasim**
(Name of Supervisor)

Tandatangan :
(Signature)

Tarikh : **21 Disember 2009**
(Date)

KEBENARAN MENGGUNA

Kertas Projek ini adalah sebagai memenuhi sebahagian keperluan untuk mendapat Ijazah Sarjana daripada Universiti Utara Malaysia. Saya bersetuju membenarkan Perpustakaan Sultanah Bahiyah, Universiti Utara Malaysia untuk membuat salinan Kertas Projek ini bagi tujuan rujukan. Saya juga bersetuju membenarkan salinan Kertas Projek ini dibuat sebahagian atau keseluruhan, bagi tujuan akademik melalui kebenaran daripada penyelia saya atau semasa ketiadaan beliau, oleh Dekan Sekolah Siswazah. Sebarang penyeliaan, penerbitan atau penggunaan ke atas keseluruhan atau sebahagian daripada Kertas Projek ini untuk perolehan kewangan tidak dibenarkan tanpa kebenaran bertulis daripada saya. Pengiktirafan yang sewajarnya haruslah diberikan kepada saya dan Universiti Utara Malaysia. Bagi sebarang penggunaan bahan daripada Kertas Projek ini untuk tujuan penulisan, permohonan untuk mendapat kebenaran membuat salinan atau lain-lain kegunaan secara keseluruhan atau sebahagian haruslah dibuat dengan menulis kepada,

Dekan Sekolah Siswazah

Universiti Utara Malaysia

06010 Universiti Utara Malaysia

Sintok, Kedah.

DEDIKASI

Buat isteri, Joyce ak. Boanerges Entika dan anak yang tersayang, Camelia Sophia Mau. Juga buat ayah, Sabai ak. Kadam yang sentiasa memahami dan memberi perangsang kepada saya untuk menyiapkan projek penyelidikan ini. Semoga anda semua sentiasa diberkati dan dirahmati Tuhan yang maha esa.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada Dr. Haji Abd Latif bin Kasim atas nasihat, bimbingan, tunjuk ajar dan segala ilmu yang dicurahkan.

Hanya Tuhan sahaja yang dapat membalas budi anda semua.

ABSTRACT

The purpose of this study was to identify the level of transformational leadership as practiced by school principals in Saratok district secondary school on the idealized influence, individual consideration, intellectual stimulation and inspirational motivation aspects. The respondents consisted of 155 teachers from three school involved in the study. The instrument used to measure principal's transformational leadership practiced was "Multifactor Leadership Questionnaire" (MLQ). Alpha Cronbach reliability test value was .851. The data was analyzed with descriptive of percentage, mean, frequency, t-test and one way ANOVA analyses, through the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) version 15.0. The result showed that the principals of Saratok district secondary school practiced a medium level of transformational leadership in every dimension studied. The study also showed that teachers' perceptions by sex, age, teaching experience and race are not significantly related to principals's transformational leadership practiced.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti tahap amalan kepimpinan transformasional dalam kalangan pengetua sekolah menengah daerah Saratok, Sarawak dari aspek pengaruh yang ideal, pertimbangan berasaskan individu, ransangan intelek dan motivasi berinspirasi. Sampel kajian terdiri daripada 155 orang guru daripada tiga buah sekolah tersebut. Kajian dijalankan menggunakan kaedah tinjauan dan data diperolehi menggunakan kaedah soal selidik. Instrumen yang digunakan dalam soal selidik adalah "*Multifactor Leadership Questionnaire*" (MLQ). Nilai kebolehpercayaan *Alpha Cronbach* bagi item kajian adalah .851. Soal selidik dikumpul, disemak dan dianalisis menggunakan *Statistical Package for the Social Sciences*" (SPSS) versi 15.0 dalam bentuk kekerapan, min, peratusan, sisihan piawai, ujian-t dan ANOVA sehalu. Hasil kajian menunjukkan bahawa tahap amalan kepimpinan transformasional pengetua-pengetua sekolah menengah daerah Saratok, Sarawak adalah sederhana. Semua dimensi kepimpinan transformasional yang dikaji juga menunjukkan skor min yang sederhana. Dapatan kajian menunjukkan tidak terdapat perbezaan persepsi yang signifikan terhadap amalan kepimpinan transformasional pengetua berdasarkan jantina, umur, pengalaman mengajar dan kaum dalam kalangan responden kajian.

PENGHARGAAN

Bersyukur kepada Tuhan kerana dengan izinNya projek penyelidikan ini telah dapat disempurnakan.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada Dr. Haji Abd Latif bin Kasim, selaku penyelia atas nasihat, bimbingan dan tunjuk ajar dari awal hingga projek penyelidikan ini berjaya disempurnakan.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih juga kepada semua pensyarah yang terlibat dalam program Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan) guru-guru dari Sabah dan Sarawak sesi 2008 – 2010 yang tidak jemu-jemu memberikan bimbingan dan tunjuk ajar ketika program ini dilaksanakan.

Setinggi-tinggi terima kasih kepada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan, Kementerian Pelajaran Malaysia. Jabatan Pelajaran Negeri Sarawak, Jabatan Pelajaran Daerah Saratok, Kolej Sastera dan Sains, Universiti Utara Malaysia, Sintok. Pengetua SMK (BM) Saratok, Haji Rahim bin Ibas. Semua pengetua dan guru-guru yang terlibat sama ada secara langsung atau tidak langsung di dalam projek penyelidikan ini.

Teristimewa buat isteri tersayang, Joyce ak. Boanerges Entika, anak tersayang Camelia Sophia Mau dan seluruh ahli keluarga yang selama ini memahami dan sentiasa memberikan galakan kepada saya untuk mencapai cita-cita murni ini.

Semoga semua bantuan, bimbingan, tunjuk ajar, pemahaman serta pengorbanan anda semua mendapat berkat dari yang maha esa.

DOM NAMBI AK. SABAI

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
Muka Depan	
Pengakuan	
Perakuan projek Sarjana	
Kebenaran Mengguna	i
Dedikasi	ii
Penghargaan	iii
Abstrak	iv
Abstract	v
Kandungan	vi
Senarai Jadual	vii
Senarai Rajah	viii
Senarai Lampiran	ix
BAB I PENGENALAN	
Pendahuluan	1
Latar Belakang Kajian	1
Pernyataan Masalah	6
Objektif Kajian	7
Soalan Kajian	8
Hipotesis Kajian	8
Signifikan Kajian	9
Kerangka Konseptual	10

	Batasan Kajian	11
	Definisi Operasional	12
	Kesimpulan	16
BAB II	TINJAUAN LITERATUR	
	Pendahuluan	17
	Model Teori Kepimpinan Transformasional	17
	Kajian-kajian lampau	29
	Kesimpulan	34
BAB III	METODOLOGI KAJIAN	
	Pendahuluan	36
	Reka bentuk Kajian	36
	Populasi dan Persampelan	37
	Instrumen Kajian	38
	Kebolehpercayaan dan Kesahan	41
	Prosedur Mengedar Borang Soal Selidik	42
	Prosedur Pengutipan Data	42
	Kajian Rintis	43
	Analisis Data	44
	Kesimpulan	45
BAB IV	DAPATAN KAJIAN	
	Pendahuluan	46
	Analisis Demografi Responden	47

Analisis Mengikut Soalan Kajian	54
Soalan Kajian : Apakah Tahap Amalan Kepimpinan Transformasi Pengetua Sekolah Menengah Daerah Saratok Mengikut Dimensi Pengaruh Yang Ideal	54
Soalan Kajian : Apakah Tahap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Sekolah Menengah Daerah Saratok Mengikut Dimensi Pertimbangan Berasaskan Individu	57
Soalan Kajian : Apakah Tahap Amalan Kepimpinan Transformasi Pengetua Sekolah Menengah Daerah Saratok Mengikut Dimensi Rangsangan Intelek	59
Soalan Kajian : Apakah Tahap Amalan Kepimpinan Transformasi Pengetua Sekolah Menengah Daerah Saratok Mengikut Dimensi Motivasi Berinspirasi	61
Soalan Kajian : Adakah Terdapat Perbezaan Persepsi Guru Mengikut Aspek Demografik Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Sekolah Menengah Daerah Saratok	65
Kesimpulan	70

BAB V RUMUSAN, PERBINCANGAN DAN CADANGAN

Pendahuluan	70
Mengenal pasti Tahap Amalan Kepimpinan Transformasional Yang Diamalkan Oleh Pengetua-Pengetua Sekolah Menengah Daerah Saratok	71
Mengenal pasti Tahap Amalan Kepimpinan Transformasional Dalam Kalangan Pengetua Sekolah Menengah Daerah Saratok Mengikut Dimensi Pengaruh Yang Ideal, Pertimbangan Berasaskan Individu, Rangsangan Intelek Serta Motivasi Berinspirasi	72
Mengenal pasti Sama Ada Terdapat Perbezaan Persepsi Guru Mengikut Jantina, Umur, Kaum	75

Dan Pengalaman Mengajar Terhadap Amalan
Kepimpinan Transformasional Pengetua Sekolah
Menengah Daerah Saratok

Hipotesis Kajian	76
Perbincangan	77
Cadangan	85
Kesimpulan	90
RUJUKAN	91

SENARAI JADUAL

BILANGAN	TAJUK JADUAL	MUKA SURAT
3.1	Bilangan Sampel Berdasarkan Sekolah	38
3.2	Taburan Item Mengikut Dimensi Kepimpinan Transformasional	40
3.3	Jawapan Mengikut Skala Likert	41
3.4	Skala Tafsir Tahap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Mengikut Min	43
3.5	Rumusan Analisis Data	44
4.1	Taburan Responden Mengikut Jantina	48
4.2	Perbandingan Bilangan Dan Peratusan Bagi Jantina Berdasarkan Sekolah	48
4.3	Taburan Responden Mengikut Umur	49
4.4	Perbandingan Bilangan Dan Peratusan Bagi Umur Berdasarkan Sekolah	50
4.5	Taburan Responden Mengikut Kaum	51
4.6	Perbandingan Bilangan Dan Peratusan Bagi Kaum Berdasarkan Sekolah	52
4.7	Taburan Responden Mengikut Pengalaman Mengajar	53
4.8	Perbandingan Bilangan Dan Peratusan Bagi Pengalaman Berdasarkan Sekolah	54

4.9	Taburan Responden Mengikut Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Mengikut Dimensi Pengaruh Yang Ideal	56
4.10	Taburan Responden Mengikut Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Mengikut Dimensi Pertimbangan Individu	58
4.11	Taburan Responden Mengikut Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Mengikut Dimensi Rangsangan Intelek	61
4.12	Taburan Responden Mengikut Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Mengikut Dimensi Motivasi Berinspirasi	63
4.13	Perbezaan Skor Min Keseluruhan Dan Tahap Amalan Kepimpinan Transformasional Mengikut Dimensi	64
4.14	Analisis Ujian-t Perbandingan Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Pengetua Berasaskan Jantina	66
4.15	Analisis ANOVA Sehala Perbandingan Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Dalam Kalangan Pengetua Berdasarkan Umur	67
4.16	Analisis ANOVA Sehala Perbandingan Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Dalam Kalangan Pengetua Berdasarkan Kaum	68
4.17	Analisis ANOVA Sehala Perbandingan Persepsi Guru Terhadap Amalan Kepimpinan Transformasional Dalam Kalangan Pengetua Berdasarkan Pengalaman Mengajar	68
4.18	Rumusan Dapatan Pengujian Hipotesis	69

SENARAI RAJAH

BILANGAN	TAJUK RAJAH	MUKA SURAT
1.1	Kerangka Kajian	11
2.1	Teori Kepimpinan Transformasional Burns (1978) dan Bass (1985)	21
2.2	Model Teori Kepimpinan Transformasional Leithwood (1994)	23
2.3	Model Kepimpinan Transformasional Slocum Dan Hellriegel (2007)	25

SENARAI LAMPIRAN

BILANGAN	TAJUK LAMPIRAN	MUKA SURAT
Lampiran 1	Senarai rujukan	91
Lampiran 2	Instrumen Kajian	95
Lampiran 3	Surat Kelulusan Menjalankan Kajian, Bahagian Perancangan Penyelidikan Dasar Pendidikan, Kementerian Pelajaran Malaysia	100
Lampiran 4	Surat Kebenaran Jabatan Pelajaran Negeri Sarawak	101
Lampiran 5	Ujian Statistik	102

BAB I

PENGENALAN

Pendahuluan

Bab ini menjelaskan tentang kajian yang dijalankan merangkumi latar belakang kajian, pernyataan masalah, objektif kajian, persoalan kajian, hipotesis kajian, signifikan kajian, batasan kajian, definisi istilah dan kesimpulan. Latar belakang kajian menyentuh tentang perubahan-perubahan dalam dasar dan pelaksanaan program-program pendidikan yang bertujuan untuk meningkatkan sistem pendidikan negara. Seorang pemimpin yang mampu membawa perubahan adalah sangat diperlukan untuk melaksanakan dasar dan program yang dirancang terutamanya di sekolah-sekolah kawasan luar bandar di Sarawak.

Latar Belakang Kajian

Sistem pendidikan di Malaysia telah dan akan terus mengalami perubahan selaras dengan kemajuan negara dalam ekonomi, politik dan sosial. Pelbagai dasar dan program telah dirancang dan dilaksanakan oleh kerajaan melalui Kementerian Pelajaran Malaysia seperti Falsafah Pendidikan Kebangsaan, Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR), Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (KBSM), Pengajaran dan Pembelajaran Sains dan Matematik dalam Bahasa Inggeris (PPSMI), pelaksanaan Sekolah Bestari, Sekolah Wawasan dan berbagai lagi yang bertujuan untuk meningkatkan mutu pendidikan negara (Abdul Razak, 2001).

Pelaksanaan perubahan ini tentunya memerlukan kebolehan dan komitmen yang tinggi semua pihak, bermula daripada kementerian, jabatan pelajaran dan sekolah. Menurut Abdul Razak (2001), sesuatu perubahan yang dilaksanakan di

The contents of
the thesis is for
internal user
only

Rujukan

- Abdul Razak Wahid. (2001). Pengetua sebagai pemimpin perubahan. Kuala Lumpur. *Jurnal Institut Pengetua, Universiti Malaya, 1*, Bilangan 1.
- Abdullah Hassan dan Ainon Mohd. (2007). *Teori dan teknik kepimpinan: Panduan aplikasi di tempat kerja*. Kuala Lumpur : PTS Profesional Publishing Sdn. Bhd.
- Ainon Mohd. (2005). *Teori dan teknik kepimpinan : Panduan aplikasi di tempat kerja*. Pahang : PTS Profesional Publishing Sdn Bhd.
- Aizzat Mohd Nasarudin, Intan Osman, Zainal Ariffin Ahmad. (2006). *Pengantar pengurusan*. Kuala Lumpur : Utusan Publication & Distributors.
- Alimuddin Haji Mohd Dom. (2006). *Outstanding leaders: Membina sekolah cemerlang*. Selangor: Sektor Penaziran Kepimpinan Institusi Pendidikan Jemaah Nazir Sekolah.
- Aminuddin Yusof. (1999). *The relationship between transformational leadership behaviors of athletic directors and leadership substitutes variables with the job satisfaction of coaches at NCAA Division I and III institutions*. Disertasi Ph.D. The University of Connecticut. Dissertation Abstracts International 60 (03A) : 689.
- Barnett, A.M. (2003). The impact of transformational leadership style of the school principal on school learning environments and selected teacher outcomes: A Preliminary Report. NZARE AARE. November 2003. Auckland.
- Bass, B. M., & Avolio, B.J. (1998). You can drag a horse to water but you can't make it drink. *Journal of Leadership Studies*. 1-17, m/s. 5.
- Button, B. (2003). *A study examining the use of transformational leadership practices for the teacher development*. Master Thesis. University of Wisconsin Stout.
- Burn, J.M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row.
- Chu, I.Y.H. (1993). *The relationship of teachers' job satisfaction and their perceptions of principals' leadership styles in private vocational high schools in selected metropolitan area of Taiwan*. Disertasi D.I.T. University of North Iowa.
- Femke, G, Peter, S dan Kenneth, L, & Doris J. (2003). Transformational leadership effects on teachers' commitment and effort toward school reform. *Journal of Educational Administration*. 41, 228-256.
- Hallinger, P. (2003). Leading educational changes: Reflections on the practices of instructional and transformational leadership. *Cambridge Journal of Education*. 33, m/s. 3.

- Hipp, K.A. (1996), *Exploring the relationship between principals' leadership behaviors and teachers' sense of efficacy in Wisconsin Middle School*. Abstrak Disertasi Ph.D. The University of Wisconsin-Madison. Dissertation Abstracts International 56(07A): 2505.
- Hussein Mahmood. (1993). *Kepimpinan dan keberkesanan sekolah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Hoernemann, M.E. (2000). *Transformational leadership and the elementary school principal (leadership, teacher satisfaction, achievement)*. Abstract Disertasi Ph.D. Purdue University. Dissertation Abstracts International 60(07A): 2306.
- Hoy, W, K., & Miskel, C, G. (2005). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. America : McGraw Hill Companies, Inc. [http://www.uta.edu/iopsychology/files/ Fortman Group](http://www.uta.edu/iopsychology/files/Fortman%20Group). Dicapai pada 12.5.2009 dari internet.
- Ishak Sin. (2001). *Pengaruh kepemimpinan pengajaran, kepemimpinan transformasional dan gantian kepada kepemimpinan ke atas komitmen terhadap organisasi, efikasi dan kepuasan kerja guru*. Tesis Ph.D. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Ishak Sin. (2002). *Gaya kepemimpinan yang digemari: Satu kajian kes-kes hipotetikal*. Kuala Lumpur: Seminar Pengurusan dan Kepimpinan Pendidikan ke-IX.
- Ismail Mustafa. (2008). *Kepimpinan pendidikan : Teori dan amalan*. Jitra. Pure Honey Enterprise.
- Jaafar Muhamad. (2007). *Kelakuan organisasi*. Kuala Lumpur: Leeds Publications (M) Sdn. Bhd. Kuala Lumpur: Cahaya Pantai Publishing (M) Sdn Bhd.
- Jackson, R. L. Sr. (2000). *Transformational and transactional leadership in administration at three institutions of higher education: an application of the Bass and Avolio Multifactor Leadership Questionnaire (Deans, Administrative Executives, Academic Staff)*. Abstract Disertasi Ed.D. University of Cincinnati. Dissertation Abstracts International 60(07A): 2308.
- Kamus Dewan, Edisi Pertama. (1992). Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kamus Dewan, Edisi Baru. (1989). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kerlinger, F. (1973). *Foundation of behavioural research*. Ed. Ke-2. New York: Holt Rinehart and Watson.
- Kerry, B, John, M., & Robert, C. (1999). Transformational leadership in school, Panacea, placebo or problem?. *Journal of Educational Administration*. 39, 24-46.

- Kirby, P.C., Paradise, L.V. dan King, M.I. (1992). Extraordinary leaders in education: understanding transformational leadership. *Journal of Educational Research*. 85 (5): 303 -311.
- Koh, W.L., Steers, R.M., & Terbog, J.R. (1995). The effects of transformational leadership on teacher attitudes and student performance in Singapore. *Journal of Organizational Behavior* 16(4): 319 -333.
- Leithwood, K.A. (1992). The move toward transformational leadership. *Educational Leadership*, 49, 5, m/s 8-12.
- Mason, A. M. (1998). *Perceptions of presidential leadership by chief academic officers and their relationship to job satisfaction, motivation toward extra effort, and perceived effectiveness in American Community College : a composite model of transformational and transactional leadership*. Abstract Disertasi Ed.D. North Carolina State University. Dissertation Abstracts International 59 (03A) : 706.
- Md Ali Abdullah. (2005). *Persepsi guru terhadap kepemimpinan transformasional pengetua dan kepuasan kerja guru di Sekolah Menengah Kebangsaan Daerah Pontian*. Tesis Sarjana, Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd. Majid Konting. (1990). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Norlidah Saian. (2000). *Meninjau amalan kepemimpinan pengetua di Sekolah Menengah Perempuan Sultan Ibrahim Johor Bahru*. Tesis Sarjana, Universiti Teknologi Malaysia.
- Nursuhaila Ghazali. (2007). *Tahap amalan kepemimpinan transformasional dalam kalangan pengetua Sekolah Menengah Bandar Tangkak*. Tesis Sarjana. Universiti Teknologi Malaysia.
- Podsakoff, P.M., Mackenzie, S.B., & Bommer, W.H. (1996). Transformational leader behavior and substitutes for leadership as determinants of employee satisfaction, commitment, trust and organizational citizens behavior. *Journal of Management*. 22(2) : m/s 259 – 298.
- Ross, A.T. (1999). *Exploring connections among teacher empowerment, teacher efficacy, transformational leadership, and student achievement*. Abstrak Disertasi Ed.D. University of Kentucky. Dissertation Abstracts International 59(09A):3311.
- Sabarinah Ismail. (2000). *Mengenalpasti tingkahlaku gaya kepemimpinan pengetua dan hubungannya dengan tahap motivasi guru: Kajian di 3 buah sekolah menengah di Batu Berendam*. Tesis Sarjana, Universiti Teknologi Malaysia.
- Shea, C.M. (1999). The effect of leadership style on performance improvement on a manufacturing task. *Journal of Business*. 72(3):407 – 422.

- Tinah Naim @ Nain. (2007). *Gaya kepimpinan pengetua dan hubungannya dengan stres guru di sebuah daerah di negeri Johor*. Tesis Sarjana, Universiti Teknologi Malaysia.
- Wan Faridah Akmal Wan Ismail, Noor Azmi Mohamad dan Ishak Mad Shah. (2002). Kepimpinan transaksi / transformasi dan ciri kerja profesional teknologi maklumat sektor awam Malaysia. *Jurnal Teknologi*. Universiti Teknologi Malaysia. Edisi 35 hlm 57 – 70.
- Yulk, G. (2002). *Leadership in education*. USA: Prentice Hall, Inc.